

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GLBARITIU

ȘI SFINȚIT DE LUPTLE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513

Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 83 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

25 Octombrie 1942

Anul 105

Prieteni

universității clujene

de V. Branisce

S'a împlinit anul de când a luat
ființă „Asociația prietenilor universității
clujene”. Au trebuit să vină vremuri a-
prige, să se năruiască hotare, să fie iz-
gonit din vatra lui acest înalt așezământ
de lumină, pentru ca foștii studenți ai
universității clujene să încerce o regru-
pare în jurul instituției pribege de astăzi.

Două decenii, absolvenții universi-
tății din Cluj s'au împrăștiat în lumea
largă ca fulgii de pădăie, fără să simtă
nevoia unei organizații sau asociații a lor,
pentru că știau că izvorul de lumină
dela care au pornit făcându-se nestingherit.
„Alma mater” stătea de veghe.

Astăzi împrejurări năprasnice au
schimbat fața lucrurilor. Vieța năval-
nică din cetatea universitară de pe ma-
lurile Someșului s'a stins. Un zăbranic
cernit s'a așternut peste clocotul atâtor
năzuințe. Din amintirile noastre fugare
se încheagă doar trecutul.

Pe ecranul amintirii se profilează
figuri și întâmplări de altădată. Se
înalță semeață Universitatea Daciei supe-
rioare. Zidurile ei mohorite răsună de
graiul nostru, de cântecele noastre. Din
acest lăcaș au pornit spre cel din urmă
drum duiosul moș Paul, Vasile Bogrea,
Virgil Bărbat, Nicolae Drăgan...

Pe luciul lacului plutesc nepăsătoare
lebedele. Aleile din parc forfotesc de
vieță. Cele dintâi lumini se aprind. În-
serarea coboară pe malarile Someșului.

Porțile cimitirului se închid. Cete,
cete de studenți coboară spre câmin cu
cărți și căiete. Acolo, în locașul singu-
rătății, sub umbra pletoaselor sălcii și-au
pregătit cele mai grele examene.

În zidurile universității, — ridicate
de străini cu gânduri de oprămare și des-
fășurare a ființei noastre naționale — s'a
turnat prin muncă și stăruință de zi de
zi sufletul acestei instituții.

Progresul realizat în toate dome-
niile de activitate universitară a dovedit
întregii lumi trăinicia acestui așezământ
de cultură, care își întemeia dreptul de
existență pe însăși ființa neamului. Aici
în finuturile cele mai conservatoare ale
românismului, în regiunea de unde ple-
caseră descălecătorii de țară, de unde cu
cinci veacuri mai înainte răsărise prima
slovă românească, în locurile unde încercă-
rile de înstrăinare au fost mai mari,
dar și rezistența mai înverșunată, unde
colindase la porți zăvorâte un Șineai pri-
beag, cu comoara unei vieți de muncă
cinstită și curată în desagi, acolo în i-
nima acelei regiuni aveam noi chemarea
și dreptul să înălțăm un altar culturii
românești. „Universitatea Regele Ferdin-
and” din Cluj și-a îndeplinit cu priso-
sniță chemarea.

Pentru ca să nu se irosească tot
ce două decenii de vieță românească
au durat, conducerea universității pribege
a chemat pe toți fiii ei risipiți.

Asociația prietenilor universității clu-
jene este cea dintâi străngere de rânduri
a celor ce s'au ridicat de pe băncile a-
cestei universități.

Tăria neamurilor

de I. Bozdog

Actualul războiu, pe lângă marile
și grelele sacrificii de sânge și bunuri
pe care le impune tuturor neamurilor
ce participă la marea horă a morții, are
și avantajul de a le clasifica după norme
de judecată ce până acum păreau se-
cundare.

Până aci se socoteau de neamuri
vrednice cele mai numeroase și mai
războinice, sau cele care prin istețimea
lor știau să-și mascheze slăbiciunile or-
ganice de care erau roase în interior
și prin o organizație și disciplină de
fier erau în stare să stăpânească neamuri
și părți de pământ mult mai numeroase
și mai puternice decât ele însele. În
categoria neamurilor tari intrau adese-
ori și neamuri minuscule, dar extrem de
gălăgioase, care, printr'o reclamă și lău-
dăroșenie sgomotoasă, se țineau mereu
pe așful publicității.

Aceste neamuri nu căutau să se
impună prin virtuți naționale, prin fapte
de arme, prin acte de echitate și drept-
tate socială, ci asurzeau lumea cu cele
mai fantastice și ideale stări pe care
le realizează în propria lor țară, pre-
tinzând și asumându-și în baza acestor
fictive atitudini, cuvânt și răspundere
în marile probleme care așează și asi-
gură liniștea lumii întregi.

Și războiul trecut, dar mai ales cel
de astăzi a dovedit însă că neamurile
care n'au omogenitate etnică, n'au un
crez național izvorit din legăturile fi-
rești cu pământul pe care s'au zămislit
și cu care sunt conștute și n'au o tradi-
ție a sacrificiului pentru păstrarea și
răscumpărarea glei de naștere, nu pot
rezista furtunilor și nu pot aspira la rol
de conducere în acel spațiu, chiar dacă
trecutul le-ar fi fost favorabil și le-ar

fi menținut un timp oarecare în fruntea
altor neamuri.

Examinată din acest punct de ve-
dere situația neamului nostru este as-
tăzi mai clară și mai tare decât s'ar
părea la prima vedere. Situația noastră
la rangul de neam cu mare greutate în
acest colț al Europei a făcut-o și simțul
de realitate și conducere de largă drep-
tate socială din trecut, dar o face fără
îndoială expresiunea cea mai vie și mai
adevărată a ființei noastre naționale:
armata, prin nenumăratele ei fapte de
eroism înscrise zi de zi în cartea vred-
niciilor neamurilor.

Cuvântul hotărîtor și atât de ră-
sunător al armatei însă n'ar putea fi
spus dacă astăzi întregul neam n'ar a-
vea același ideal și n'am urmări așe-
zarea lui definitivă la locul ce i se
cuvine între neamurile vrednice de
cinste și capabile de conducere.

Această conștiință a valorii noas-
tre nu este ceva nou nici o plăsmuire a
fanteziei, nici nu este răsărită din vâltoa-
rea războiului, ci ea este măsura de vea-
curi a tăriei neamului. Datorită ei am
suportat umilirile și nedreptele sfășieri
în curs de atâtea veacuri. Ea ne-a în-
călzit inimile de nădejdi și le-a făcut
să nu îmbrâncească nici sub cele mai
crunte loviri, ci să rabde și să se pregă-
tească pentru ziua luminată a biruinții.
Ea este firul neîntrerupt al suferințelor
prin care suntem legați prin veacuri de
mormintele strămoșilor, care au suportat
toate în credința zilei de mare ispășire.

Tăria noastră am purtat-o și o pur-
tăm veșnic cu noi, tăcuți și gata oricând
de a sacrifica totul pentru triumful ei.

Ceea ce nația vrea, vreau și eu...

de Ion Berciu

Noua revistă „Dumineca”, I, 3 pu-
blică pe lângă multe alte lucruri, po-
trivită cu scopul și cu condeul colabo-
ratorilor ei un interview al domnului
George Enescu, compozitorul, dirijorul
și violonistul cu renume mondial, fiul
națiunii noastre.

Spovedania marelui creator, care
a dus faima patriei peste mări și țări,
este impresionantă, atât în partea re-
feritoare la cariera sa extraordinară și
la muzică în general, cât, mai ales, în
partea referitoare la legătura organică
a maestrului cu națiunea.

Cităm propriile sale cuvinte:

„Ce-aș putea să-și spun decât că
vreau ca țara noastră, poporul nostru
admirabil să iasă la liman. Asta simt.

Asta trebuie să simtă toată lumea.

Ceea ce nația vrea, vreau și eu.

Aparțin pământului nostru.

Nu pot să fiu decât cu nația mea
și să doresc să iasă la liman, cât mai
strălucită, cum o merită, cum ar fi just
să fie.

Bravul nostru soldat — fiu al a-
cestui popor admirabil — la încercări
tragice este absolut la înălțime. Sper
că i se va ține socoteala de toate.”

Este mărturisirea limpede și mândră
a unui crez național, izvorit din
adâncurile marelui mase de oameni cu
aceleași idealuri.

Muzicantul genial George Enescu,
care a avut parte în lumea aceasta de

Continuare în pagina 3-a

„GAZETA TRANSILVANIEI”

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

— Urmare. —

GEORGE A. PETRE: *Umbre și lespezi.*
Versuri.

Vroind a se lămuri pentru ce
scrie, autorul ia drept martori ai vese-
liilor și tristeților pe strămoșii care i-au
lăsat moștenire îndemnul și iscu-
sința. Acele versuri care privesc ex-
clusiv creația nu sunt concludente,
după cum, pentru poezia lor, nu sunt

concludente clamările multor poeți de
azi, preținși bolnavi, care indică boale
și tristeți fără să le poată intui într'o
expresie potrivită.

Iată un fragment stilizat de pastel:

*Pe deal soarele a ațâțat foc mare
Ca la popas ciobănesc.
Arborii întind mâini negre pe zare
Și tremurând se 'ncălzesc.*

Rare ori s'a aplecat cineva cu mai

multă dragoste asupra peisajului câm-
penesc pentru ca să-i desvăluie, cu un
ochiu sigur, toate fețele ei surprinză-
toare. Să mai desprindem un crâmpen
care nu e o simplă notație impresio-
nistă ci începutul unei poetice grave
deși nedesăvârșite în toate acordurile ei:

*Alteori se face deodată o liniște pământie
Și lăcustele atârnă de spicul moale,
Parcă cineva doarme obosit pe câmpie
Și nu trebuie nimeni să-l scoale.*

Admirația pentru frumusețile pe-
rene ale naturii nu are margini:

*Pun la pământ genunchi și frunte
Ca 'n primitivă rugă
Și-aud rodul trezit în grăunte
Cum cere să sugă.*

*Aștept cu mâinile înțipite 'n țărână
Intins pe ogoare
Și ciocârliă 'n văzduh triluri mână
Să ciugulească soare.*

INSTANTANEE

Suflet de criminal

Despre popoarele ce trăesc în regiunile muntoase, în sânul naturii, se crede că au sufletele mai curate, sunt oameni mai credincioși, mai buni.

Sunt totuși și aici excepții:

În capitala Norvegiei, înainte cu aproximativ un pătrar de secol, trăia liniștit în căsuța lui ferită de sgomot un bătrân profesor pensionar cu menajera lui și două nepoate orfane. Bătrânul se bucura de respectul tuturor. Avea un singur copil, un băiat, care absolvise — nu mi-aduc aminte bine — dreptul sau politehnica. Acest om tânăr era de-o inteligență scâpărătoare, cult și frumos, dar avea un suflet în care nu puteai citi nimic. O carte închisă era sufletul acestui om, pe care nici propriul său părinte n'a putut-o deschide niciodată. S'a căsătorit cu o fată de 16 ani, crescută în mănăstire, un copil de-o bunătate și blândețe îngerească. Căsătoria nu era din cele mai fericite. Tânăra soție a părăsit în câteva rânduri căminul conjugal, dar a fost de-ajuns un surâs dela soțul ei, un cuvânt bun, ca să se întoarcă iar.

Odată acesta împrumută o sumă de bani dela un cămătar și nu se gândi s'o mai restituie. După repetate somații zadarnice omul se plânse bătrânului profesor. Acesta, de sigur, l-a dojenit pe mândrul său fiu.

După scurgere de câteva săptămâni o odioasă crimă fu descoperită de poliție. Pe-o insulă, unde se afla locuința cămătarului, au fost uciși toți cei din casă: Cămătarul cu soția, copiii — nu se spune câți — o cumnotă a lui și servitorii. Toți au fost loviți în cap cu o rangă de fier. Cercetările poliției au rămas fără niciun rezultat.

Mai trecură câteva săptămâni. Într-o zi, una dintre nepoatele profesorului se întoarce dela școală și găsește acasă pe vărul ei și pe soția lui foarte turburați. Ea — rupându-și fâșii din haină — se căznea să șteargă niște pete roșii de pe podea. El se scuza spunând c'a vărsat vin roșu pe jos. Apoi scoțând din buzunar o bancnotă o dete copilei îndemnând-o să plece 'n oraș și să-și cumpere ceva de mâncare, de oarece menajera nu-i acasă.

Apoi, apucând brațul soției lui se strecură repede afară. În drum trecură pe la o farmacie și au cumpărat niște calmante și în urnă se dreptară spre un restaurant unde aveau de obicei întâlnire cu prietenii. Aici, dispoziția bună nu le-a lipsit. La dorința lui de-a dansa, soția în'ai se opuse, apoi obișnuită să-i facă toate pe plac, dansă fără să-și desbrace paltonul de blană.

Între timp intră un cheiner și-l cheamă pe el afară. Soția lui, ca magnetizată, îl urmează. Oamenii legii îi ordonă să părăsească împreună cu ei

Spicuiiri

din dicționarul greșellor noastre de limbă

de Ax. Banca

XL.

Iată și câteva exemple de felul cum întrebunțază unii virtuozii ai „verbului românesc” prepozițiunea dela, — întrebunțare pe care limba nemodelată după sintaxe străine o refuză, ca neromânească, fiind contrară sintaxei pe care i-a statornicit-o singura autoritate în materie de controversă: poporul.

„Anglia ar fi pe punctul de a se asocia cu puterea mai slabă de pe continent, împotriva celei mai tari, de astă dată împotriva rivalei cu care e de secole în luptă dela hegemonia lumii”, (Adev. 31 VII 1931 p. 1, c. 3).

„La guvern, (politicianii) se ceartă grozav dela felurite ciolane”. (Cv. 10 VIII 1930, p. 2, c. 3, jos).

O fi existând oare pe suprafața pământului vreun Român care să spună: Gheorghe și cu Niculae sunt de ani de zile în proces dela un petec de loc?... (în loc de : pentru).

„Dl D. nu pregetă dela o acțiune de respingătoare delațiune” (Cv. 21 II 1928 p. 1, c. 2).

Românul zice: Nu preget să sar în foc pentru tine. Părinții nu pregetă nici o jertfă pentru copiii lor.

„Criticii se reclamă dela valoarea literară”. (E. Ionescu: Nu. Buc. 1934, pg. 170).

Ghici ghicitoarea mea!

Nu sunt mai breji, însă, nici unii Ardeleni când zic: „Aș voi să întreb ceva dela ea” (după unguerește), în loc de: Aș voi s'o întreb ceva.

*

Altă prepoziție vârită unde nu-i fierbe oala e prep. pe. „Primul ministru (maghiar) a declarat că este pe deplin satisfăcut de punctul de vedere exprimat pe chestiunea minorităților” (Cv. 8 V 1927 p. 4, 5, c. 3, jos).

Noi zicem: în chestiunea...

„Societatea de ocrotirea orf. de războiu a cumpărat moșia Opișeni...

locali. El cere voie atunci ca să-și îmbrățișeze soția, ceea ce i s'a îngăduit. În clipa următoare au răsunat două de-tunături. Un glonte a străpuns creierul fetei iar celălalt pe-al lui.

Când s'a rostogolit pe podea, corpul ei apără gol golul de sub manta. Iși rupsese până și cămașa de pe ea ca să șteargă urmele de sânge ce-a tâșnit din capul nenorocitului iată bătrân și al menajerei sale. Și această tânără femeie, crescută în mănăstire, acest inger nevinnovat, a însoțit pe soțul ei criminal și aici ca și 'n casa cămătarului, a văzut sângele curgând și nu s'a îngrozit, l-a văzut lovind și nu s'a desgustat, ci l-a urmat ca o umbră până la mormânt.

Ecat. Pitiș

pe suma de 2.800.000. lei”. (Cr. 22 IV 1929 p. 7, col. 1).

Suntem curioși dacă autorul acestei fraze spune și: Am cumpărat o carte pe 500 de lei?

„Tărâtimea crede pe fapte și mă urmează pe mine orișunde”, — spune Dr. L. în Cv. dela 31 VII 1927 p. 2, c. 4.

Poate tărâtimea doctorului L., căci ceastalaltă crede în fapte.

„Nemulțumit pe regență (șeful liberalilor)”. (Cv. 2 X 1928 p. 4, c. 3, jos).

Când vom auzi și pe badea Ion zicând: Sunt nemulțumit pe tine — atunci cerem iertare pentru acostare.

„Prohibire care se justifică pe considerațiunea că prețul mondial fiind superior prețului din țară etc.” (Cv. nr. 410, 18 III, 1926 p. 1, c. 2).

Noi am zice: Prohibire justificată de considerațiunea...

„Ceeace a izbit pe capetele mediocre în articolul meu... n'a fost argumentul principal... cât atitudinea mea penală” (Falanga 1 V 1927 p. 4, c. 1).

Românul nu pune această pupază pe capete, chiar mediocre fiind, dacă e vorba de izbit.

Combiția care-ți izbește, însă, în adevăr simțul limbii, oricât de atrofiat și-ar fi, e următoarea:

„Pasagiul privitor pe dl M. P...” (Cv. 23 I 1930 p. 4, c. 1).

„Un succes al nostru privitor pe întreaga obște românească” (N. Rom. 25 V 1932 p. 1, c. 2).

„Comisiunea pentru controlul averii foștilor demnitari ai statului... a clasat dosarul privitor pe d-na C. Gl Uică”. (Univ. 20 VII 1941 p. 2, c. 4).

„Inalta Curte de Casație și Justiție s'a pronunțat în cauza privitoare pe dl A. G.” (Univ. 27 VI 1942 p. 2, c. 5).

Am dat mai multe exemple în cazul ultim, ca să nu pară de necrezut această absurdă și barbară combinație.

Românul spune: privitor la, sau: privind pe dl X, pe d-na Y. Dar: privind pe întreaga obște românească (fără pe).

Cum tot fără prepozițiile care urmează verbului privește se exprimă în cazuri ca acestea:

„Cât privește de drepturile bănești ale profesorilor s'ar putea ca ele să fie plătite chiar din bugetul pe 1932” (Cv. 15 VII 1931 p. 3, c. 5).

„Cât privește pentru țara noastră, urmările imediate ale acordului sunt unele avantagii pentru guvern”. (N. Rom. 27 I. 1933, p. 2, c. 5).

S'ar putea ca cei ce ne „modernizează” astfel limba să fie Români neofiți, nu de naștere. În cazul acesta, vina răspândirii astorfel de construcții nu o poartă ei, ci redacțiile care acordă scrisului lor salv-conductul: „bun de imprimat”.

Coarda veche

Nu te-am mai atins de mult,
N'am mai vrut să știu de tine,
Azi mi-e dor ca să te-ascult
Coardă-ascunsă'n piept la mine.

Cântă-mi azi și pune'n cânt
Tremurări de vraje nouă,
Pune tot ce fi-e mai sfânt
Și te rupe, coardă'n două.

Ecat. Pitiș

Dorință din depărtare

De ar da Dumnezeu o ploaie,
Dealurile să se moaie.
Să se facă din deal șes,
Din păduri să crească-ovăs,
Să fie loc așezat,
Să se vadă sat cu sat,
Să vad pe cine-am lăsat.

Florea Munteanu
Din Orșova (Mureș)

Solie

Toamnă, doamnă de departe
Ți-am trimis ast'vară carte,
Să nu-ți fluturi flămurile,
Să-mi mai clatini ramurile.

Toamnă nu m'ai ascultat,
Visul verii mi-a picat
De pe creanga gândului
În pustiul prundului.

Toamnă, zână de departe,
Ce-mi duci doru'n altă parte,
Să mă lupt cu vânturile,
Să mă 'ntorc cu cânturile
Și-mi rupi florile de nalbă
Pentru galbenii din salbă?

Lasă-mi doru 'n țarc de oi
Și dă-mi vara înapoi,
Și de dragoste fă-mi parte
C'am rămas iar singur cuc,
Codrul fără un haiduc
Iar nădejdi's deșarte,
Toamnă, doamnă de departe.

I. Sassu Ducșoara

Din vol. în manuscris:
„CÂNTECE DIN PLAIURI”

Asemănătoare rotă de jubilație naturistă și în miniaturalul Tablou cu soare. Dar cu aceste rânduri trecem din ciclul umbrelor unde am găsit numai lumină, în ciclul lepezilor.

Aci preocuparea de făuritor de versuri, în sens de oficiere a unui act ritual, apare și mai mult, cu toate că nu este atât de clar conturată ca înainte.

Sunt și prețiozități:

Tremură șoaptă: în lut, în ape, în lună,
Fără hotar și fără loc.

Ca un vag tresărit de strună
Pe-o vioară incuiată în toc.

Compozițiile pasteliste, în cu totul alt gen decât neuitatele melodioase pasteluri ale lui Alecsandri, cuprind note originale:

Uneori oftează cineva pe aproape
Și lanurile pe rând tresar.

Apoi liniștea se culcă pe câmp, oarbă,

Respirând ușurel

Parcă un mut câniă ascuns în iarbă
Un cântec numai pentru el

În versurile acestui ciclu sunt și unele izbitoare dezertări dela lirismul pur. Imagini, expresii ca: ectenii sburătorind în veșnicie, isbăvelnic, sărut, când oamenii au migrene și vor să scape, frunzele prind melodia în mână, în arc de oțel am încordat fală, frunze bolnave de gripă, întunecat curcubeu, etc., sună atât de urit în poezia d-lui George A. Petre.

Uneori versul e limpede dar nesatisfăcător:

Cânt peste — anotimpuri cu zarea frântă
Ori poate tot așa plâng.
Cum nu-și dă seama de ce cântă
Pasărea oprită 'n crâng.

Nesemnificativă pentru talentul robust al autorului este poezia Semănătorul. În schimb se detașează prin puritatea ei Sub ninsoare.

Ciclul alte stihuri nu adaugă nimic universului liric prin care am străbătut până acuma.

Am lăsat înadins la urmă această bucată de antologie, care desvăluie în d-l George A. Petre un artist înzestrat, poezie care, cunoscută în cercuri mai largi, poate aduce singură un nume trainic:

Sunt tren mănânat de-un mecanic orb,
Cu dăre de fum pe care norii le sorb.
Port călători bolnave de dor
Și nu știu unde trebuie să-i cobor.

Soarele roșu, ochii sângeros de balaur,
Inghite din goană stele de aur.
Semafoarele, strigoii muștrați de păcate,
Se roagă cu brațele 'n sus să nu fie călcate.

Prin gări mici și tăcute șuerul țipă
Și umbrele sar pe scări în pripă.
Cineva aruncă 'n urmă zâmbete și suspine
Și știu că niciunul nu-i pentru mine.

Uneori cântec nou și cald se frământă
Și eu nu pot opri să vad cine cântă.
Iar unde opresc la 'ntâmplare și-ascult,
Melodia-i moartă de mult.

Odată știu că voi sta într'o gară mare,
Unde oamenii vor aștepta ceva din zare.
Mecanicul va căuta cu ochiul șters
Călătorii care-au sărit din mers.

Armata plugarilor nu trebuie
să fie mai prejos decât armata
de pe front.

Plugari! voi dați pe ogoare
bătălia producției agricole, așa
cum ostașii pe front dau bătălia
apărării țării.

Ziua Domnului

„Erau cuprinși de frică mare“...

(Ev. Luca, VIII, 37).

Ținutul Gadarenilor, așezat la țărmul de răsărit al lacului Genizaret, era cuprins de spaimă.

Și să nu credeți că se temeau de omul îndrăcit, care rătăcea prin acest loc pustiu și plin de peșteri. Nu, că ei se obișnuiseră cu el, „pentru că de mulți ani îl stăpânea duhul necurat, și l-au legat în lanțuri de fier și cu obezi, dar sfărâmand legăturile, era din nou gonit în pustie. Mult timp în haină nu se îmbrăca și nu petrecea în casă, ci locuia printre morminte“.

Cu toate acestea păgânii din Gadara „erau cuprinși de spaimă“ din altă pricină: într-o bună zi paznicii turmei de porci le-au adus vestea că acest om îndrăcit e tămăduit, iar turma lor de porci înecată în mare.

A ieșit toată cetatea și a aflat pe omul cel îndrăcit îmbrăcat după cuviință și întreg la minte, șezând liniștit la picioarele lui Isus.

Mulțimea Gadarenilor, cuprinsă de frică mare, l-a rugat să plece din ținutul lor, iar Domnul s'a întors în cetatea Capernaum.

Rămă uimit când înțelegi că o cetate păgână se împacă cu un om îndrăcit și se înspăimântă de puterea lui Dumnezeu. Gadarenii au voit să rămână cu turmele lor de porci, cu vâmile, cu cântarele, cu mulțumirile lor mărunte, și într-o goană nestăpânită petru glorie deșartă. Socoteau că au înțelepți din lumea lor păgână, care să le cânte dorul și plăcerea vieții de acum; ei nu vedeau cu ochi buni pe Cel ce a venit să le alunge demonii și să le înalțe sulețele.

În sgomotul țârgului, orbiți de grija banilor și de cumpăna cântarelor, și mai ales de sgomotul asurzitor al porcilor, urechile lor nu mai puteau să audă chemarea cerului, nici ochii să vadă o lume fără demoni și patimi. Ei nu au voit să știe, chiar după ce au văzut pe cel îndrăcit că e tămăduit și stă liniștit la picioarele Domnului, că Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să surpe împărăția diavolului și să scape omenirea de sub tirănia lui. Nu, ci ei înspăimântați, se roagă să părăsească Isus Hristos cetatea lor.

Osânda și urgia lui Dumnezeu a căzut asupra acestei cetăți. Astăzi Gadara, orașul lor de frunte, nu mai este decât un câmp pustiu de ruine, printre care se târâsc șerpi și urlă șacalii — un fel de câni sălbateci — rătăcind flămânzi printre ziduri. Ruinele cetății vorbesc și azi, în graiul lor mut, despre gloria de odinioară a cetății și despre blestemul ce a căzut asupra celor ce au izgonit pe Isus din cetatea lor.

Cuvântul sfintei Evanghelii și pilda Gadarenilor păgâni o trăim și astăzi. N'ați auzit cu toții de cetățile din răsărit, căzute în robie pentru necredința lor?

Mărirea lor a fost odată, iar astăzi sunt în ruine. În frunte stă Stalingradul, cetatea tiranului roșu, care a ridicat dintr'un orașel pașnic o puternică cetate de uzine și fabrici, unde făceau arme să robească un pământ și o lume întreagă.

De aici a început tiranul roșu să ducă luptă și împotriva lui Dumnezeu. Bisericiile cu turlile lor mărețe, ce se înălțau peste casele de lemn de odinioară ale pravoslavnicului popor rus, au fost dărâmate, iar armata roșie și-a înălțat baricade.

Dar alta-i soarta lumii; ea nu stă în mâna omului, ci în mâna lui Dumnezeu.

Din puternica cetate nu a mai rămas astăzi decât ruină și scrum. Trupuri de femei și copii, care au ieșit din ascunzători, gropi, canale de scurgere din oraș, gonii de foamete și sete, puztelesc acum pe străzi. Ziduri pustii, cadavre, praf, fum, vedenie apocaliptică de sfârșit de veac, se arată peste tot.

Medicul NOSTRU

MIGRENA

de Dr. Valeriu Sînghe

Deseori marele public întrebuințează în mod incorect termenul de migrenă pentru simptome banale, simple dureri de cap, cefalalgii, care nu au nimic comun cu o adevărată migrenă. Deosebirea dintre o migrenă și o cefalalgie este că prima reprezintă o entitate morbidă, este o boală, până când cefalalgia este un simptom, este semnul unei boli.

Să ne oprim câteva momente asupra acestei boli, migrena.

Ea este o manifestare a artritisului. Ca și această dătează, migrena este foarte deseori ereditară. Astmul, piatra la rinichi, eczema, guta, migrena, toate din grupul artritisului, pot alterna la aceeași persoană, sau la membrii aceleiași familii.

Cauzele care provoacă accesul de migrenă sunt foarte variate: surmenajul intelectual, excesele de mâncare, digestiile grele, nopțile nedormite.

Semnele bolii. Accesul de migrenă survin la intervale variabile: tot la 8 zile, în fiecare lună, sau mai rar. Accesul începe de obicei dimineața printr-o durere limitată la o jumătate de craniu (cap), de unde și denumirea de *hemisferic*. Uneori durerea ocupă tot capul, este bilaterală. Durerea la început este mai atenuată, surdă, apoi din ce în ce mai intensă, mai mare. Bolnavul i se pare că craniul îi este strâns într-o menghinea și are impresia că acum-acum îi pleznește. Pielea de pe cap și obraz este așa de sensibilă, că cea mai mică atingere îi provoacă dureri mari. Bolnavul simte o oarecare ușurare a durerii numai în întunec și în liniște completă. Sgomotul și lumina îi accentuează durerea de cap.

Al doilea simptom important al bolii, pe lângă durerea de cap, descrisă mai sus, sunt vomitățile (vărsăturile). Acestea sunt precedate de grețuri penibile, de o stare generală rea, comparabilă cu răul de mare. Vomitățile survin uneori la începutul accesului, alteori ele marchează, anunță sfârșitul lui.

Odată cu trecerea accesului de migrenă durerea de cap se micșorează încetul cu încetul, bolnavul adoarme adânc, iar până mâne dimineața nu-i mai rămâne decât o ușoară stare de oboseală. Sfârșitul accesului poate fi marcat și de transpirații (sudoare) abundente, lacrimare și epistaxis (curgere de sânge din nas).

Osânda și urgia lui Dumnezeu a căzut și peste această cetate. Ce asemănare! Două cetăți păgâne, care au izgonit pe Dumnezeu și-au primit plata cuvenită.

Vom vedea în pierderea acestor cetăți un semn al lui Dumnezeu, care pe această cale ne chiamă la credință sau vom striga și noi împreună cu Gadarenii să părăsească Isus Hristos, Domnul nostru, orașele și satele noastre?

Și să nu credem că numai în ținutul Gadarenilor și în cetățile lui Stalin sunt oameni munciți de dureri necurate și care se luptă împotriva lui Dumnezeu! Nu, că-i întâlnim la tot pasul. Cel ce se mânie sau se amețește de băutură, nu-i adeseori o fiară sau un om îndrăcit? Da, și nu se pot tămădui, decât urmând Domnului.

Să nu ne temem că vom pierde și banii și porcii. „Să se arunce toți porcii în mare, numai să se înalțe oamenii spre cer. Intre durerile necurate

Un acces de migrenă poate dura 2—3 ore, sau una sau mai multe zile.

Cele de mai sus reprezintă descrierea unui acces tipic de migrenă. Se cunosc însă și varietăți de migrenă la care accesul se reduce la o stare de greață și o senzație de greutate la cap, bolnavul putându-și vedea de ocupațiile zilnice. Alteori se însoțește de diverse turburări nervoase ca: afazie (pierderea facultății de a vorbi), amnezie (pierderea memoriei), hemiplegie (paralizia unei jumătăți de corp), turburări în vorbire etc. Toate aceste turburări nervoase bine'nțelese sunt trecătoare, nu durează decât atâta cât ține accesul de migrenă.

Mai cunoaștem o formă de migrenă, numită *migrenă oftalmică*, caracterizată prin anumite turburări vizuale. Bolnavul simte deodată o senzație luminoasă, îi apar în câmpul vizual pete neregulate sau în zig-zag, care se modifică mereu. Acest simptom a fost numit *scotom scintilant*. După câteva minute acesta dispăre, fiind înlocuit printr-o cecitate (orbire) parțială sau completă. Inctul cu inctul apare durerea de cap, greața, vomitățile și această migrenă evoluează ca o migrenă obișnuită.

Migrenă oftalmică are o formă zisă *disociată*, în care fenomenele vizuale descrise mai sus și accidentele migrenoase apar pe rând, independente unele de altele.

Migrenă oftalmică comportă un pronostic grav, pentru că poate constitui simptomul precursor al paraliziei generale.

Cum am mai spus și la început, să nu confundăm migrena cu diversele cefalee (dureri de cap) semne ale unor boli importante cum e sifilisul, uremia, boli febrile, sau cu o simplă nevralgie (cefalalgie) care interesează anumiți nervi ai craniului.

Tratamentul. Migrenă obișnuită se tratează prin antipirină, pyramidon și diverse preparate farmaceutice: Vegamin, Soridon, Karil, Quadronal, prafuri Nanu-Muscel etc., pulverizații de eter, aplicații de mentol pe regiunea dureroasă și aplicații electrice. Repaus în liniște și întunec.

În migrenă oftalmică se dau preparate cu bază de bromură de potasiu.

În porci, numai să între Dumnezeu în sulețele oamenilor“.

Veniți la picioarele Domnului, adică apropiați-vă de Stăpânul cel ce are putere și asupra demonilor.

Nu vă depărtați de Mântuitorul nostru Isus Hristos, chiar dacă toată cetatea voastră și satul vostru ar striga cu Gadarenii împotriva Lui. Nu, ci înghenunchiați și vă rugați Domnului să alunge și duhurile necurate ale veacului de azi, care răspândesc atâtea lacrimi și dureri printre noi!

Pr. Ioan Scurtu

Porumbul este hrana zilnică a populației nevoiașe. Cine speculează porumbul, comerciant sau producător, speculează nevoile celor mulți și necăjiți.

Cronica Agricolă

Grăbiți semănatul

Am avut, anul acesta, o toamnă la fel cu aceea de acum doi ani (1940). Și atunci nu a plouat toată vara și nu s'au putut face arături până în 17 Oct. când a plouat. Anul acesta a plouat cu o săptămână mai devreme, la 10 Octombrie.

A plouat în toată partea de apus și de mijloc a țării. A plouat și în tot șesul Munteniei (în lunca Dunării), în Ialomița mai puțin.

Ploaia aceasta nu a fost atât cât avea nevoie pământul, abia a pătruns de 3—4 degete. Dar chiar așa puțină, ea a făcut mult bine și agricultorii au prins curaj. Pretutindeni s'au început arăturile și însămânțările.

Sunt semne că seceta s'a oprit. Alte ploii vor veni. Agricultorii trebuie să se grăbească cu aratul și semănatul. Trebuie să semănăm 3.000.000 hectare de grâu de toamnă (în afară de ce semănăm în Transilstră) și 1.000.000 hectare orz și orzoacă de toamnă. Afară de secara de toamnă și de borceaș.

Chiar dacă nu ar fi plouat, trebuia să fi semănat „în uscătură“, pentru ca ploile să găsească sămânța în pământ și ca să poată răsări și prinde putere înainte de venirea gerului. În porumbiște se putea ara. Pentru aceasta am sfătuit, (înainte de a ploua) să se culeagă porumbul și să se semene grân.

Acum, după puțină ploaie căzută, porumbiștele se pot lucra și mai bine. Trebuie numai dat nițel zor. Putem tăia porumbul, să-l ducem acasă și să-l desghlocăm acolo, lăsând pănușele pe fir (ceea ce ne aduce mult folos, pentru că nu se risipesc). Iar în porumbiște să băgăm îndată plugul. Este bine chiar să punem copiii să adune cotoarele de porumb; avem și un material bun pentru foc și merge și plugul și semănătoarea mai ușor.

Puneți grâul, orzul și secara, mai întâi în toate ogoarele negre (sterpe), apoi în mazăriște, fasoliște, borceaște și în toate locurile unde au fost leguminoase și prășitoare de vară. Dacă toate aceste locuri sunt puțin, puteți semăna chiar după păloase (mai a'ez dacă le-ați întors mîrșiștile îndată după secerat, puteți nădăjdui la o bună recoltă, în vara 1943). Și numai după ce le-ați semănat toate aceste locuri, puteți semăna și în porumbiști. Semănatul în porumbiști dă recolte slabe; dar dacă nu avem alte locuri, trebuie să le însămânțăm pe acestea.

Plugari, ploaia a fost puțină. Dar noaptea s'a răcorit, roua este bogată și perioada de secetă a încetat. În curând va ploua iarăși. Nu uitați, însă, că după fiecare ploaie, vremea se asprește. Grăbiți semănatul.

Nu uitați, dați numai sămânță de solu bun; numai sămânță aleasă la trior; numai sămânță impletată. Și, dacă pământul e bine mărunțit, semănați cu mașina în rânduri.

A fost descoperită fotografia plastică

Nu de mult un specialist din Stettin a rezolvat după îndelungate cercetări problema fotografierii în spațiu. Descoperirile care se ocupau până acum cu filmul plastic se bazau toate pe stereoscopie, ceea ce silea pe cel ce privea asemenea fotografii să întrebuințeze totdeauna un aparat special. Noua descoperire germană permite contemplarea cu ochiul liber al unei fotografii plastice, fără alte mijloace ajutoare. La marile expoziții europene vor putea fi văzute în curând dovezi edificatoare, fotografii lucrate în studioul din Stettin.

Totuși cercetările ce se ocupă cu această problemă continuă, năzuințele inventatorilor germani fiind cu mult mai mari, și anume, se fac încercări care să permită tipărirea acestor fotografii plastice și poate că nu sunt departe timpurile când în ziare vom vedea apărând în clip plastic imaginile luate de reporterii fotografici. (RDV).

Suprema necesitate

de Prof. Eugen Hulea

Cine dintre noi nu s'a lăsat ademnit vreodată de nevoia lăuntrică de a reprivi cu ochi critici în trecutul propriei sale vieți, răscolindu-i și analizându-i lanțul de simțiri și poște personale din care ea se compune. Momentele acestea retrospective nu ne sunt impuse decât de propria noastră conștiință și tocmai de aceea sunt și deosebit de prețioase, prin acea limpezire de ansamblu pe care o pot determina. Și cine a trecut, cu onestitate, prin focul acestei scrutări intime, în lumina căreia viciile și slăbiciunile de fățarie și nesinceritate care domină adeseori manifestările noastre sociale exterioare, nu mai are niciun rost de a se interpune între noi și viața noastră. Acel om rămâne cu o conștiință dureros de limpede despre greșelile, neglijențele, aberațiile și păcatele pe care le-a putut săvârși în viață. Iar dacă asemenea momente le trăim la vârsta declinurilor crepusculare ale vieții, ele pot constitui o mare tragedie, căci nu ne mai rămâne nici consolația ipotetică a timpului necesar, spre a repara și a da conținut nou și superior puținelor zile care ne mai despart de desnodământul inevitabilului sfârșit. Așa se face, că mulți oameni se sting cu povara acestor mari decepții sufletești și mulți, nenumărat de mulți sunt din aceia, care în fața sdruncinătoarelor apăsări care-i copleșesc nu pot schița alt gest, decât oftatul prelung și neputincios al unei inimi, care nu mai are nici țăriș și nici puțința de a o lua dela capăt, după rosturi și pe cărări noi, rezumându-se ei a exclama cu amărăciunea resemnării: o, dacă aș fi din nou tânăr, dacă aș putea relua viața dela început, cum aș ști să o trăiesc, cât de frumos aș trăi-o!

Este geamătul din urmă a acelora, care n'au dat vieții lor un înțeles mai înalt, acea frumusețe etică superioară, de care atâta nevoie avem fiecare din noi în fața întrebătoarelor semne de mister ale morții, dincolo de care banul și bunurile pământești și-au pierdut dintr'odată și definitiv orice semnificație și valoare...

Așa dară, ca să fie demn trăită, viața fiecărui om trebuie să fie dominată categoric de necesitatea unor năzuințe spre ideal și a unor fapte în care valoarea morală să fie mereu prezentă. Cine trăiește permanent în atmosfera unei astfel de concepții, va învinge și adversitățile și ispitele care duc spre fund, păstrându-și intacte lăuntricele perspective de viitor.

Ceea ce se petrece în ființa indivizilor pe acest tărâm își are replica ei corespunzătoare și de mulțori identică și în viața colectivităților omenestii. Sunt și acolo principii inviolabile, de care o națiune nu se poate atinge nepedepșită, există și pe acel vast teren de muncă și manifestări naționale legea năzuințelor spre ideal care înalță sau prăbușește, după cum a fost respectată sau nu, iar spiritul de gâlceavă, de interese meschine sau egoism venal, cu un cuvânt obiceiul judecăților mioape și practica faptelor meschine vor provoca cu inevitabilă certitudine scadențe ispașitoare cumplite.

Ca și indivizii, așa și națiunile ar încerca zădarnic substituirii de valori, căci trăind pe plan istoric ele se află neîntrerupt în fața scaunului de judecată a unui destin ce nu se lasă înșelat.

Din ceea ce ne învață istoria adevărată rezultă, cu certitudine, că numai acele națiuni se afirmă durabil, care trăiesc sub imperiul unor osteneli etice și ideale, așa dar acelea, care dela starea de conglomerate se înalță la valoarea de entități.

În cursul majestuoasei lor existențe națiunile își au și ele legile și judecătorul, fapt care implică cu necesitate ca să-și aibă popasuri retrospective, auto-examene de conștiință și de fapte pe care sunt datoare să le absolve într'o notă de înaltă onestitate și sinceritate, căci altminteri s'ar putea întâmpla ca nici lor să nu le rămână

altă soluție în fața destinului, decât un oftat neputincios care le va pecetlui prăbușirea.

Aceasta fiind norma universală care stăpânește peste ființe și colectivități, se poate afirma că războiul este proba cea mai grea pe care o poate da o națiune despre conștiința de sine și valoarea sa etică. Aceasta nu fiindcă în general războiul ar reprezenta vreo valoare supremă, ci numai din pricina posibilității pe care el o are, de a sdruncina valorile și bunurile cu care o națiune a intrat în văltoarea lui. Cel puțin parțial, războiul reduce multiplicitatea pe planuri diverse ale eforturilor omenestii și le concentrează într'o singură direcție și scop. Prin natura lui el cere sacrificii supreme, în așa fel, că odată intrată în războiu o națiune se expune în ființa ei întreagă, riscându-și catapiteasma templelor, tezaurul bibliotecilor și monumentelor, sângele fiilor săi și, uneori însăși existența sa istorică.

În timp de războiu legea unei națiuni este suferința colectivă a tuturor celor legați de ea prin ideal și conștiință etică. În dosul fiecărui efort de războiu și faptă de armă se ascund încordări și sacrificii nespuse de grele, făcute de cei care se sting acasă sau cu fața la inamic, cu sufletul înălțat zămbitor spre ideal.

Și toate acestea se fac nu pentru războiul în sine, ci sub imperativul unei necesități supreme de a asigura nației un destin de viitor demn.

Adevărul sau adevărurile acestea este bine să le știm cu toții cel puțin acum, după mai bine de un an de luptă grea. Mai mult, noi trebuie să înțelegem și alte adevăruri, dintre care pe unele le găsim cu nespuse ușurință în chiar paginile propriei noastre istorii naționale, în ale cărei manifestări, așa cum le-au modelat veacurile, găsim întotdeauna o credință și o conștiință curată.

Credința în pământul nostru și conștiința datoriei mereu treze de alăpăra.

Pentru salvarea pământului și împlinirea datoriei, neamul nostru n'a ezitat niciodată să facă războiul independent de țări și armele dușmanului. Și ori de câte ori s'a avântat solidar în luptă, neamul a rămas nebiruit în ființa și în conștiința drepturilor sale. Infrângerile, poate mai numeroase ca biruințele, nu ne-au clătit și nu ne-au închis zăările decât atunci, când erau provocate de zavistie lăuntrică.

Conștiința unității fiind azi mai deplină ca oricând în trecut, forța solidarității noastre trebuie și ea să fie mai puternică, spre a opri sau a stăpâni destinul. În trecut, trăind în separație politică multiseculară, Românii, abia o mână de oameni, știură să facă totuși să se vorbească pretutindeni de ei. Imperativul unității de azi este și mai categoric, căci, cum cu dreptate spunea mai dăunăzi conducătorul unei mari națiuni, din acest războiu nu va ieși victorios decât acel stat, ce va ști să sudeze poporul într'o unitate socială animată de aceeași voință și aspirații. Și este un mare adevăr în aceasta, fiindcă prin sudarea sa socială și sufletească o națiune își poate câștiga viitorul chiar pierzând un războiu.

Suntem azi în plin războiu și, de sigur, alte sforțări și sacrificii ne mai așteaptă. Purtăm în noi o icoană umezită cu lacrimi de sânge, care veghează și-și plânge neconținut în suflătele noastre chemarea ei îndurerată..

Nu analizăm durata și sorții războiului, pentru că mai pre sus de ele ne preocupă țelurile noastre de viitor.

Dincolo de războiu, să rămânem preocupați de acel viitor, pe care nu-l putem câștiga decât o singură dată, dar îl putem pierde de atâtea ori prin neînțelegerea problemelor vitale ale nației.

Suprema necesitate.

Ceea ce nația vrea, vreau și eu...

de Ion Berciu

Continuare din pag. 1-a

toate onorurile, pe care le poate da unui muritor gloria în sensul ei cel mai larg și mai nobil, la fel cu marii înaintași ai spiritualității românești strigă acest adevăr elementar: *legătura permanentă cu pământul și cu nația, ca singură ancoră în furtună și ca singur far călăuzitor în noapte.*

Cuvintele Domnului George Enescu sunt reconfortante pentru toți cei care slujesc aceluiași crez și sunt un memento pentru toți cei rătăciți.

Să adâncim aceste vorbe:

„Ceea ce nația vrea, vreau și eu...”

În ele este o întreagă mentalitate și o atitudine clară: ne tragem puterile din izvorul curat și generos al nației, pe care noi fiii mai răsăriți suntem dator să o conducem pe drumul ei, noi fiind doar o clipă slujitorii idealurilor ei eterne.

Citiți cel mai vechiu ziar „Gazeta Transilvaniei,”

Școala de misionare dela Brașov

Mișcarea misionară

Mișcarea misionară pentru ridicarea femeii dela sate nu înțelege să se abată dela învățăturile slintei noastre biserici ortodoxe și crede că reînvierea sufletească și morală a neamului se va face prin mijlocirea bisericii strămoșești. Misionarele vor lucra alături de preot. Ele vor combate pe teren, printr'o temeinică cunoaștere a catehismului ortodox și a Sf. Scripturii, rătăcirile sectare, care pun așa de ușor stăpânire pe sufletul simplu și ignorant al femeilor dela țară.

Școala de misionare este condusă de d-na Sanda I. Mateiu, iar înscrierile au și început. Preoții sunt rugați să îndrumeze elementele cele mai promițătoare din sate către această activitate care poate fi pentru ele și o carieră de frumoase posibilități; întrucât diplomațele școlii vor fi funcționare de stat.

Vor fi admise și persoane cu situația materială bună, care vor să se pregătească pentru o muncă voluntară pe ogorul binefacierilor. Ele însă vor acoperi cheltuielile de întreținere.

Școala este instalată la Brașov, într'un local modern. Vieța de internat va fi sobră. În liniște și reculegere sub un regim de creștinească disciplină și seninătate sufletească, viitoarele misionare se vor deprinde cu citirea Sf. Scripturii și cu rugăciunea care vor fi armele lor cele mai puternice în lupta ce vor duce contra întunericii și rătăcirilor.

Cererile de înscriere se vor adresa Direcțiunii Școlii Centrale de Misionare Brașov-Stupini.

Apare Calendarul Ardealului pe anul 1943

cu un bogat și variat material documentar, artistic, literar, istoric, etnic și social. CALENDARUL ARDEALULUI va fi un îndreptar al Românilor adevărați.

Calendarul Ardealului va cuprinde o temeinică sinteză a Ardealului de ieri și de azi. Calendarul Ardealului va fi un almanah interesant și bogat, dar și o antologie a scriitorilor care au luptat și luptă pentru Ardeal.

Calendarul Ardealului va apare în luna viitoare în 50.000 exemplare și se poate reține de pe acum dela Redacția ziarului „Ardealul”, București, Strada Polonă No. 27.

Comitetul de redacție a „Calendarului Ardealului” este compus din d-nii: Constantin Hagea, Iustin Ilieștu, Ion Costea și Corneliu Coposu.

Rețineți din vreme Calendarul Ardealului.

Citiți cel mai vechiu ziar Gazeta Transilvaniei!

Succesele obținute de violonistul Virgil Pop în străinătate

Dăm mai jos câteva fragmente din articolele apărute în presa străină relativ la concertele violonistului Virgil Pop, care va concerta la Brașov în sala Astra, Miercuri 28 cor.

Iată ce scrie cu ocazia turneului făcut recent de Virgil Pop în Germania, criticul Alfons Wiesner în *Schlesische Volkszeitung* din Breslau cu data de 24 Sept. 1942: „Tânărul virtuoz Virgil Pop a arătat o adâncă cunoaștere a muzicii germane, interpretând cu o deplină virtuozitate Adagio și Fuga de Bach. În „Moto-perpetuo“ de Cuteanu a desfășurat culmea posibilităților tehnice și toată pasiunea Sudului. Succesul colosal pe care l-a avut a arătat toată admirația publicului pentru artist precum și pentru arta poporului român în producție și reproducție muzicală“.

Heinrich Seifert scrie în aceeași zi, tot la Breslau, în *Schlesische Zeitung*: „Un mare succes a avut violonistul Virgil Pop... Tehnica strălucitoare și sigură, joc ușor și grațios, simț arhitectonic în construirea frazelor, o pasionată simțire isvorită din participarea năvalnică a căldurii interioare, acestea sunt calitățile lui de preț. Nenumărate aplauze și cereri de bisuri au răsplătit pe artist“.

În *Breslauer Neueste Nachrichten*, Wilhelm Sträussler scrie: „Solistul Virgil Pop, un fiu al Transilvaniei, și-a început concertul cu Adagio și Fuga de Bach, interpretate cu căldură și adâncă înțelegere polifonică“.

În urma concertului dela Liegnitz, Anton Strambowsky scrie la 22 Sept. în *Niederschlesische Tageszeitung*: „Virgil Pop a cântat cu o fină siguranță de stil, cu tehnică matură, cu o deplină frumusețe de ton, scoțând din instrumentul său o splendidă sonoritate, împreună cu o nobilă simțire sufletească. Fuga de Bach a apărut într-o clară construcție și a atins mari efecte. În Capriciō de Paganini, instrumentul său devine magic, trecând dela rafinament la vraja diabolică a violonistului demon“.

Iată acum și câteva spicuri din presa italiană, cu ocazia turneului făcut de Virgil Pop în Italia, în primăvara acestui an:

Gazzeta del Popolo din Torino scrie: „Virgil Pop stăpânește o tehnică sigură și promptă, un arcuş sprinten și mlădios, o expresivitate vibrantă“...

„Il Secolo XIX din Genova: „Tânărul concertist transilvănean a obținut un deplin succes... Am apreciat o intonație sigură, o tehnică evoluată și degajată, un ton dens și vibrant de simțire, o remarcabilă pregătire stilistică...“

Ziarul *l'Ordine* din Cano: „Putem afirma că România are în Virgil Pop un foarte valoros artist... O tehnică matură și precisă, promptă la chemările unui temperament latin, ton incisiv, docil unei sensibilități puțin comune. Aceasta este în sinteză arta lui Virgil Pop. Artă care convinge și cucerește“.

Amintim că biletele pentru concertul de Miercuri seara al lui Virgil Pop se găsesc la Agenția Maria Băcilă și la librăria W. Hiemesch.

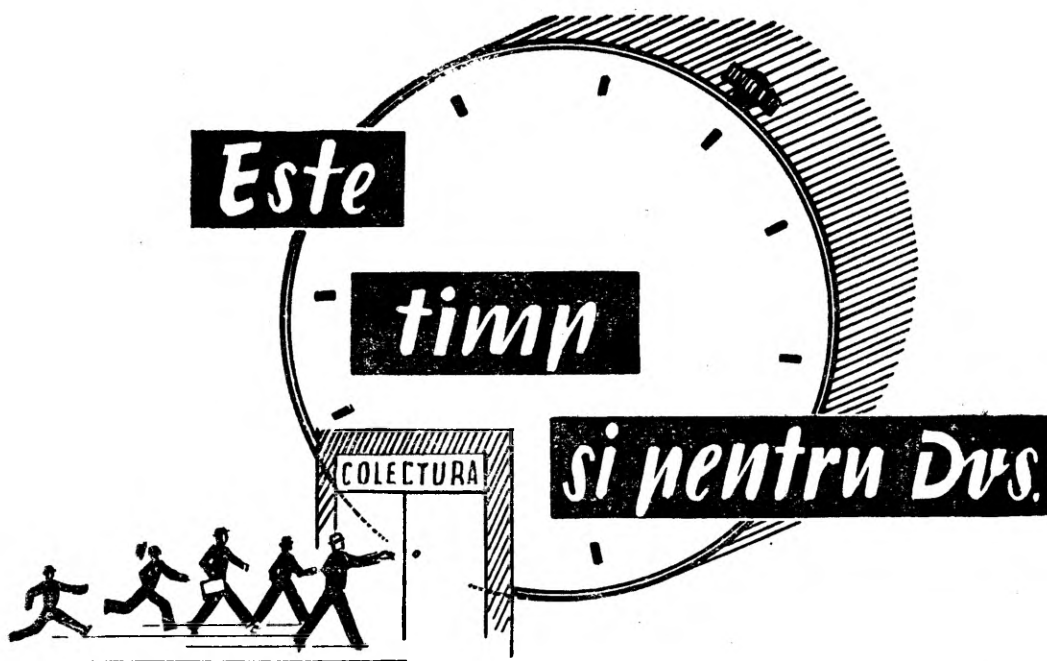
INVITARE

Reuniunea Femeilor Române din Brașov-Șchei, a ridicat în Piața Unirii, cu ajutorul Primăriei Municipiului Brașov, Monumentul Eroilor căzuți în Războiul Mondial pentru întregirea Neamului.

Sfințirea acestui monument, precum și predarea de către Primăria Municipiului va avea loc în ziua de 26 Oct. orele 10.30 a. m.

La această solemnitate sunt invitați a lua parte toți bunii Români.

Comitetul

să intrați în joc la Cl. II-a

tot cu 300 Lei

Loteria face avantajii celor ce au uitat să intre în joc la Clasa I-a. Cereți imediat lămuriri la colectura preferată.

LOTERIA DE STAT 28 PE CLASE

Judecătoria rurală Șercaia
Nr. G. 2096/942

Publicație de licitație

În ziua de 7 Noemvrie 1942, ora 4, se vor vinde în comuna Șinca-Nouă mobilele: una casă de lemn clădită pe tălpi evaluată la suma de 10.000 lei, sechestrată la cererea următorului Ștefan Poenariu repr. prin avocatul Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru încasarea sumei de 3108 lei, cap. și acc.

Se vor vinde și sub prețul strigării. Șercaia, la 3 Octomvrie 1942.

Delegat Judecătoresc,
ss. R. Crăciun.

Judecătoria rurală Șercaia
No. G. 2035/942

Publicație de licitație

În ziua de 2 Noemvrie 1942, ora 4, se vor vinde în comuna Șercaia mobilele: 12 măji fân și 2 purcei negri de 3 luni evaluate la 10.000 lei, sechestrate la cererea următorului Dumitru Dogariu repr. prin avocatul Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru încasarea sumei de 4180 lei, cap. și acc.

Se vor vinde și sub prețul strigării. Șercaia, la 28 Septemvrie 1942.

Delegat Judecătoresc,
ss. R. Crăciun.

Judecătoria rurală Șercaia
No. G. 1026-942

Publicație de licitație

În ziua de 4 Noemvrie 1942, ora 4, se vor vinde în comuna Șercaia: un junc de 2 ani alb gălbui, evaluat la suma de 10.000 lei, sechestrat la cererea următorului Alexandru Comșa repr. prin avocatul Dr. Serafim

Oana din Șercaia, pentru încasarea sumei de 5700 lei, cap. și acc.

Se vor vinde și sub prețul strigării. Șercaia, la 3 Octomvrie 1942.

Delegat Judecătoresc,
ss. R. Crăciun.

Judecătoria rurală Șercaia
No. G. 2707/942

Publicație de licitație

În ziua de 5 Noemvrie 1942, ora 4, se vor vinde în comuna Grid: un junc de vacă de 2 ani, evaluat la suma de 20.000 lei, sechestrat la cererea următorului Gheorghe Negrea repr. prin avocatul Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru suma de 5000 lei, cap. și acc.

Se pot vinde și sub prețul strigării. Șercaia, la 3 Octomvrie 1942.

Delegat Judecătoresc,
ss. R. Crăciun.

Judecătoria rurală Șercaia
No. G. 3694 1938.

Publicație de licitație

În ziua de 6 Noemvrie 1942 ora 4 se vor vinde în comuna Șinca veche mobilele: una mașină de cusut „Singer“, una căldare de fierț țuică de 80 litri, 400 kg. cartofi, 200 kg. ovăz, una bivola neagră de 6 ani și un cazan de 60 litri, evaluate la suma de 12.100, lei sechestrate la cererea următoarei Banca populară „Viitorul“ repr. prin avocatul Dr. Serafim Oana din Șercaia, pentru suma de 18.317 lei, capital și accesorii.

Se vor vinde și sub prețul de strigare. Șercaia la 3 Octomvrie 1942.

Delegat judecătoresc
R. Crăciun

Primăria comunei Măieruș jud. Brașov
No. 2728/1942

Publicație

Primăria comunală Măieruș, vinde prin licitație publică orală în ziua de 2 Noemvrie 1942 ora 15, un taur „Siementhal“, un taur de bivol și un vier „Nobil German“, selecționați.

Prețul dela care va începe licitația este de lei 50 per kg. pentru taurul de vaci, lei 45 per kg. pentru taurul de bivol și lei 90 ger kg. pentru vier — în vieață.

Licitația se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 96 alin. 3 din Legea Contabilității Publice.

Dacă licitația nu va avea rezultat, se va ține o nouă licitație în ziua de 12 Noemvrie 1942 la aceeași oră.

Măieruș, la 16 Octomvrie 1942.

Primar: Martin Foof
Notar: Const. Comanicu

Cinema „Astra“

Dela 23 Oct. va rula filmul
Oameni și fiare

cu: HARY PIEL

Citiți

Gazeta Transilvaniei

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Vintilă Mihăilescu, prof. univ.
București Lei 500
Florin Onițiu, ing., Brașov 2000
Eugen Bianu, București Lei 1000

Deschiderea cursurilor Academiei Comerciale

Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale „Regele Mihai I” din Cluj-Brașov, deschide anul academic la 1 Noembrie 1942, orele 10 ¹/₂ în sala festivă a Camerei de Comerț.

Cursurile vor începe în ziua de 2 Nov. a. c. orele 8 a. m.

În ziua de 22 Oct. s'au ținut examenele de admitere în anul I.

S'au prezentat și au fost admiși peste 100 candidați.

Concertul violonistului Virgil Pop

În seara zilei de 28 I. c. va avea loc în Sala „Astra” concertul virtuozului violonist Virgil Pop, răsfățatul sălilor de concerte ale marilor capitale străine.

Acompaniamentul va fi susținut de distinsa noastră cronicară artistică d-na Lia Busuioceanu.

Morile țărănești vor elibera facturi pentru porumbul vândut.

Morile țărănești nu eliberau până acum facturi la predarea oimului de porumb către centrele de colectare ale Armatei, pe motiv că le întocmesc acestea.

Pe viitor morile țărănești sunt obligate să elibereze și să timbreze aceste facturi.

Incorporarea tinerilor din cursul secundar

La 1 Nov. 1942 se vor incorpora, odată cu tinerii însumați T.R. art. 71 și 72 L. R. din 1930 art. 5 L. R. din 1942 și tinerii cu 4-5-6 și 7 clase de liceu, sau similare care cad în prevederile art. 5 și 16 L. R.

Tinerii din această categorie care nu vor cere însumarea la art. 5 L. R. și nu se vor prezenta la incorporare vor fi sancționați.

Actele se vor depune până la 25 Oct. a. c.

Revizuirea dispensațiilor, scuțiilor și reformatiilor medical

Cei ce se găsesc în situația de reformati medical, scuțiți, impropriu și dispensați medical și aparțin Cercului Brașov, se vor prezenta cu certificatul medical respectiv, spre revizuire, după cum urmează: Cei născuți în anii 1893-1899 în ziua de 11 Nov. a. c. Cei născuți în anii 1900-1906 în ziua de 12 Nov. a. c. Cei născuți în anii 1907-1911 în ziua de 13 Nov. a. c. Cei născuți în anii 1912-1916 în ziua de 14 Nov. a. c., iar cei născuți în anii 1917-1922 în ziua de 15 Nov. 1942.

Cei ce nu se vor prezenta vor fi dați nesupuși și urmăriți C. J. M.

Concertul Remy Principe

Sub auspiciile Institutului de Cultură italiană, secțiunea Brașov, va avea loc Luni 26 Oct. 1942, orele 20.30 în sala „Redoute” concertul violonistului italian Remy Principe, la pian I. Flitonescu.

Cronica Războiului

MARINA ROMÂNEASCĂ

În zilele trecute, M. S. Regele a vizitat unitățile de pază de pe litoralul românesc, oprindu-se mai multă vreme la Constanța, unde a decorat echipagiile române și germane care s'au distins în luptă.

Cu acest prilej nu s'au adresat numai vorbe frumoase și îmbărbătări, celor care le-au meritat deplin, nu s'au distribuit numai distincții câștigate cu bărbăție bravelor luptători navali. S'a scos cu acest prilej în evidență și valoarea armatei noastre marine, demnă urmașă a unei tradiții glorioase.

Tradiția marinei românești. Nu vom exagera fixând-o la epocile când navele Genovei și Venetiei se întâlneau în fața schelelor dela Galați și Chilia, cu corăbiile lui Ștefan Voevod, sau ale lui Petru Rareș, încercând de aici nu numai grâne, piei și miere, dar îmbarcând și mateloți voinici, căliți în apele Bârladului, sau pe înălțimile Vrancei. Am putea fixa în epoca aceea, doar începuturile unei navigații proprii a neamului nostru. Tradiția marinei românești are de abia vârsta unui moșneag albit de ani, numărând între șaptezecișicinci-optzeci de leaturi. Dar progresele făcute de marinarii noștri în acest relativ scurt răstimp, se sprijină pe calitățile innăscute ale poporului românesc și pe contactul poporului nostru cu Istrul și cu Marea.

Pe vremea lui Vodă Cuza aveau pe Dunăre vreo două ambarcații, zise „de războiu”, cărora generațiile de azi nici nu le-au mai păstrat numele. Parcul „flotei noastre de războiu” a crescut apoi sub Vodă Carol I, luând chiar parte la lupte, în războiul Independenței, când au făcut destule greutate armatei turcești și au scufundat câteva dintre reputatele „barabafte” otomane. Am mai apucat chiar, după marele războiu mondial aparițiile de muzeu ale canonierei „Grivița”, „Năluca” și cruciătorului „Elisabeta”, fără să mai vorbim de glorioasa navă-școală, Bricul „Mircea” care a făcut serviciu până acum câțiva ani.

Toate acestea fac azi parte dintr'un patrimoniu al trecutului, despre care vom mai citi doar în tratatele de istorie militară.

Ceea ce s'a păstrat e spiritul de admirație față de înaintași și setea de perfecționare a marinarului român. Nu vom întâlni nicăieri, chiar în țările unde o marină organizată există de mai multe sute de ani, atâta mândrie pentru titlul de ostaș al apelor, atâta identificare cu însuși corpul navei și atâta pasiune pentru necunoscutul întinderilor de

apă. Persistă în marinarul român o cătîme de primitivism, care îi prinde și îl prinde atât de bine, încât nu-i găsim pereche.

Marina de astăzi nu mai este marina de ieri. Chiar înzestrările de după războiu, cu distrugătoare, crucișătoare, canoniere și masuri — micuțe, dar temute nave de luptă împotriva submarinelor — au trebuit să fie completate cu baterii speciale de coastă, cu baze de hidro-avioane, cu submarine și nave bază pentru submarine. Câmpul de activitate al marinei a crescut și cu el elanul marinarilor Români.

Într'un an și jumătate de războiu, alături de faptele pline de glorie ale trupelor de uscat și aeriene, marina cu auxiliarele sale, artileria marină și hidro-aviatica și-au dat prinosul de bărbăție, prinosul de jertfe, dar și prinos de victorii.

Cu ocazia solemnității care a avut loc pe bordul navei „Regina Maria”, Regele Țării a scos în evidență aportul marinarilor noștri, demni de pricepuții marinari aliați germani, împodobind piepturile unora și altora, cu distincția meritului lor. Însăși nava pe care avea loc festivitatea, avea înscris la activul ei un lung șir de fapte glorioase, între care, scufundarea în colaborare cu distrigătorul „Mărășești”, a distrigătorului sovietic „Moscova” și avarierea gravă a navei sovietice „Charkow”, cu ocazia bătăliei aero-navale dela Tuzla, din 26 Iunie 1941.

A fost un prilej istoric de evidențiere a valorii militare pe care o are marina noastră de războiu și totodată un prilej pentru a constata, că deși posedăm o marină cu o vechime relativ mică, ea a acumulat capacitatea câtorva secole de vânturare a mărilor.

Distincțiile acordate marinei, sunt distincții acordate virtuților armatei românești, care în ultimele două mari războaie mondiale nu a desmîșit o singură clipă vitejia legendară a Românului, tenacitatea lui, disciplina cu care acționează și hotărîrea cu care participă la cele mai grele faze ale războiului.

Prilejuri de acestea sunt chezașia sigurei noastre izbânzi în vremuri de restrîște; garanția succesului acestei mari încercări la care este supusă țara noastră și Europa întregă. Cu ajutorul nostru, spiritul nou european va învinge și prin el, drepturile noastre la deplină și veșnică unitate națională.

Situația pe fronturi

Luptele dela Stalingrad în faza decizivă

În cartierul industrial din partea de Nord a Stalingradului, trupele germane au continuat operațiile de curățire din apropierea uzinelor „Baricada Roșie”, ocupate în ziua de 18 Octom-

vrie, iar artileria grea și aviația germană au bombardat violent uzinele „Octomvrie Roșu”, puternic fortificate, zona rafinăriilor de petrol și o parte din cartierul Spartakowka, care au mai rămas în posesiunea forțelor sovietice.

Uzinele „Octomvrie Roșu” ocupă un spațiu de câțiva kilometri, sunt

de Mardare Mateescu

șanțuri antice, în spatele cărora au fost îngropate în pământ tancuri. Aceleași mijloace de apărare au fost folosite și la uzinele „Djerjinski” și „Baricada Roșie”. Ele însă n'au putut rezista armelor grele germane, care au deschis drumul formațiunilor de asalt. Cele trei uzine formau un sistem industrial articulat, bine fortificat. În afară de fabricația de tractoare, ele furnizau tunuri, tancuri și munițiuni pentru armata dintre Don și Volga și pentru armata din Caucazia, iar pierderea lor va însemna creierea unei situații din cele mai grele pentru aceste armate.

O importanță deosebită prezintă și zona dela Sud de uzinele „Octomvrie Roșu”, unde sunt rafinăriile de petrol, care produc mari cantități de benzină pentru aviație, precum și vastele depozite de uleiuri minerale. Aviația sovietică va pierde astfel centrul ei de aprovizionare dela Stalingrad, după cum prin tăierea comunicațiilor pe Volga, în dreptul portului și orașului Stalingrad întregul U. R. S. S. nu mai poate dispune de petrolul Caucazului, ca și de celelalte materiale și produse care se transportau pe Volga.

Nu numai calea de comunicație pe Volga este tăiată, dar și celelalte căi de comunicație pe uscat, din regiunea de răsărit a acestui fluviu, fiind atacate continuu de aviația germană și română.

Celelalte fronturi din Rusia

Pe frontul Donului trupele române au aruncat înapoi forțele sovietice, care au încercat iar să forțeze trecerea fluviului în acest sector.

În sectorul Tuapse din Caucazia, grupurile de trupe germane care operau la Nord și Sud de șoseaua ce duce spre portul Tuapse, au făcut joncțiunea chiar pe această șosea, după ce au înfrânt rezistența Rușilor fixați în pădure învecinate.

În sectorul Terek din Caucazia de Nord-Vest, mai multe contraatacuri sovietice au fost respinse. Cu toată vremea rea, operațiile ofensive germane și române, continuă în Caucazia.

Debarcările americane în Africa

Debarcarea trupelor Nord-Americane la Monrovia, port pe coasta occidentală a Africii și capitala Liberiei, republică independentă a negrilor, situată la Sud de portul Fretown, baza anglo-americană de pe coasta posesiunii britanice Siera Leone, este pusă în legătură cu planul americanilor de a-și stabili baze proprii în această parte a Africii.

Ținând seamă că Liberia este o republică independentă, condusă de un președinte negru și cu un guvern supus aprobării actelor sale de către Camera și Senat, dispunând de o constituție foarte liberală, copiată după cea a Statelor Unite, s'a căutat o explicație a faptului că americanii și-au putut permite o debarcare atât de inopinată.

Această explicație a fost găsită în faptul că, Liberia este considerată de Statele Unite ca fiind sub protectoratul său, chiar fără asentimentul populației liberiene, care numără aproape 3 milioane negri.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei”

Redactor responsabil
ION BOZDOG